

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

11. An Sacerdos, qui in Ordinatione tetigit Calicem, & non Patenam, possit pro Missis dicendis accipere stipendium, nisi denuò ordinetur sub conditione? Et an contactus physicus Patenæ requiratur de ...
-

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76405](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76405)

& supra in Ref. 7. §. Prohibetur etiam post medium, & late in to. 3. c. 2. n. 8. Molfes. in summ. tom. 1. tract. 2. c. 1. n. 42. cum Valquez loco citato, nempe, non esse necessarium, vt ordinandus tangat phycicè materiam, sed sufficere vt extensione manuum ostendat se eam ab ordinante acceptare, quia Concilium Florentinum de ordine, nihil meminit de contactu, sed tantum de traditione, cum tamen diligentissimè egerit de necessariis pertinentibus ad essentiam Sacramentorum. Secundo, traditio instrumentorum tantum deseruit ad determinandam potestatem, quæ datur. Sed ad hoc non requiritur contactus, sed ostensio præfens cum signo acceptatio, quia non est eadem ratio, quæ in Baptismo, Confirmatione, & Vnctione: non enim dicitur quis lauari, vel ungi, nisi aqua, vel oleum attingat eius corpus. Tertio confirmatur, quia verè dicitur quis accipere equum, vel nummos in foos, licet illos non tangat, modò sit ostensio præfens, qua tradantur, & ab ipso acceptentur. Denique aliquando potest acquiri possessio, & esse vera traditio sine reali apprehensione, modò sit aliquod signum exterius loco illius apprehensionis realis, vt patet. Ergo, &c. Hæc omnia intelligenda sunt de necessitate Sacramenti, nam de necessitate præcepti ordinandus, vt notat Coninch. de Sacram. disp. 20. dub. 7. n. 71. concl. 6. tenetur tangere saltem calicem & patenam.

Sup. hoc in Ref. 7. §. 2. c. 2. n. 8. Molfes. in summ. tom. 1. tract. 2. c. 1. n. 42. cum Valquez loco citato, nempe, non esse necessarium, vt ordinandus tangat phycicè materiam, sed sufficere vt extensione manuum ostendat se eam ab ordinante acceptare, quia Concilium Florentinum de ordine, nihil meminit de contactu, sed tantum de traditione, cum tamen diligentissimè egerit de necessariis pertinentibus ad essentiam Sacramentorum. Secundo, traditio instrumentorum tantum deseruit ad determinandam potestatem, quæ datur. Sed ad hoc non requiritur contactus, sed ostensio præfens cum signo acceptatio, quia non est eadem ratio, quæ in Baptismo, Confirmatione, & Vnctione: non enim dicitur quis lauari, vel ungi, nisi aqua, vel oleum attingat eius corpus. Tertio confirmatur, quia verè dicitur quis accipere equum, vel nummos in foos, licet illos non tangat, modò sit ostensio præfens, qua tradantur, & ab ipso acceptentur. Denique aliquando potest acquiri possessio, & esse vera traditio sine reali apprehensione, modò sit aliquod signum exterius loco illius apprehensionis realis, vt patet. Ergo, &c. Hæc omnia intelligenda sunt de necessitate Sacramenti, nam de necessitate præcepti ordinandus, vt notat Coninch. de Sacram. disp. 20. dub. 7. n. 71. concl. 6. tenetur tangere saltem calicem & patenam.

RESOL. X.

An qui in ordinatione Sacerdotis tetigit tantum Calicem, & non Patenam, valide ordinatus fuerit? Ex part. 6. tract. 8. & Misc. 3. Ref. 19.

Sup. hoc supra in Ref. 8. §. 2. c. 2. n. 8. Molfes. in summ. tom. 1. tract. 2. c. 1. n. 42. cum Valquez loco citato, nempe, non esse necessarium, vt ordinandus tangat phycicè materiam, sed sufficere vt extensione manuum ostendat se eam ab ordinante acceptare, quia Concilium Florentinum de ordine, nihil meminit de contactu, sed tantum de traditione, cum tamen diligentissimè egerit de necessariis pertinentibus ad essentiam Sacramentorum. Secundo, traditio instrumentorum tantum deseruit ad determinandam potestatem, quæ datur. Sed ad hoc non requiritur contactus, sed ostensio præfens cum signo acceptatio, quia non est eadem ratio, quæ in Baptismo, Confirmatione, & Vnctione: non enim dicitur quis lauari, vel ungi, nisi aqua, vel oleum attingat eius corpus. Tertio confirmatur, quia verè dicitur quis accipere equum, vel nummos in foos, licet illos non tangat, modò sit ostensio præfens, qua tradantur, & ab ipso acceptentur. Denique aliquando potest acquiri possessio, & esse vera traditio sine reali apprehensione, modò sit aliquod signum exterius loco illius apprehensionis realis, vt patet. Ergo, &c. Hæc omnia intelligenda sunt de necessitate Sacramenti, nam de necessitate præcepti ordinandus, vt notat Coninch. de Sacram. disp. 20. dub. 7. n. 71. concl. 6. tenetur tangere saltem calicem & patenam.

RESOL. XI.

An Sacerdos, qui in ordinatione tetigit Calicem, & non Patenam possit pro Missis dicendis accipere stipendium, nisi denuo ordinetur sub conditione?

pendium, nisi denuo ordinetur sub conditione? Et an contactus phycicus Patena requiratur de necessitate Sacramenti? Et virum sit equalis ratio de contactu Hostia, ac de contactu Calicis, & Patena? Et deducitur, an contactus phycicus instrumentorum sit necessarius pro validitate in Ordine Sacerdotij, & aliorum Ordinum? Et an sit futura valida consecratio, si Episcopus porrigat panem extra Patenam? Idem est dicendum de vino extra calicem? Ex part. 10. tr. 16. Misc. 6. Ref. 88.

§. 1. Aliquis possit affirmatiuè respondere: nam qui tetigit Calicem, dicitur moraliter tangere Patenam, & talis ordinatio esset valida. Et idem Martinus de San Ioseph in Mon. Confess. tom. 1. lib. 1. tract. 2. de Ordine, num. 14. sic asserit: [En caso, que no se toque la Patena, ni la Hostia, si no solamente el Caliz, siento es mucho mas probable, que es valido el Sacramento: porque en tocando el Caliz se tocan la Patena, y Hostia, que estan en cima, arg. l. vulg. aris 21 ff. de furt. Gloss. earum in l. restituat 47. ff. ad Treb. & sufficit tangere modicum, quod non habet discontinuationem ad totum, argum. cap. vnic. de consecrat. Eccles. lib. 6.] Ita ille, qui citat Sorum, Valentiam, Valquez, Hurtadum, & Granadum; quibus adde Castrum Palaum tom. 4. disputat. 27. punct. 5. num. 20. & alios, quos citat. Et hoc à fortiori tenent Doctores, asserentes, contactum phycicum non esse necessarium pro validitate Sacramenti in ordinatione Sacerdotij, & aliorum Ordinum, vt nouissimè, me citato tenet Martinon de Sacram. tom. 2. disp. 66. sect. 5. num. 61. qui postea pro casu nostro num. 68. sic ait: Ceterum, plerique illorum, qui volunt, contactum materię necessariò requiri ad valorem Sacramenti ordinis, dicunt, non esse necessarium tangere proximè singula, quæ pro materia offeruntur: sed sufficere, quod in Sacerdotis ordinatione, v. g. tangatur Calix suppositus Patenæ: neque magis necessarium esse tangi Hostiam ipsam Patenæ superpositam, quam vinum in Calice contentum, quod certè nullus ordinandorum tangit. Sic ille, & alij, quos citat Quintanadueñas in instruct. ordin. par. 3. §. 2. num. 14. vbi sic ait: [No es necesario tocar todas las cosas, como son en el Sacerdotio el Caliz, Patena, y Hostia, sino qualquiera que toque basta, estando iuncta con las otras, y qualquiera parte de qualquiera destas cosas: y este tacto solo requerir por bastante los Doctores, que afirman ser necesario con tacto fisico, sienten otros.]

2. Sed, his non obstantibus, quia non desunt Doctores, quos citat Coninch. de Sacram. disput. 20. dub. 7. num. 71. & Opatouius de Sacrament. tract. de Ordine, disp. 1. quæst. 4. num. 66. asserentes contactum phycicum Patenæ requiri de necessitate Sacramenti, idèò respondeo ad casum propositum negatiuè, quod idem dicendum est in casu aliarum opinionum probabilium, nempe non posse secundum illas ordinationem celebrare, nec stipendium pro Missis sumere, nisi denuo ordinetur sub conditione. Et ita me citato tenet nouissimè Cardinalis de Lugo in Consl. mor. lib. 1. dub. 1. num. 11. Tannerus tom. 4. disp. 7. §. 2. dub. 1. n. 14. & alij. Vnde hanc sententiam in terminis docet amicissimus P. Dicastillo de Sacram. tom. 1. tract. 6. disp. 1. dub. 14. num. 205. Qui tamen, me citato, rectè obseruat, hoc non esse dicendum, si tangeret Calicem, & Patenam, non tamen Hostiam; nam in tali casu moraliter certum est, ordinationem esse validam.

3. Sed nouissimè duo viri docti contrarium asserunt,

Sup. contentis in Ref. 1. not. præteritæ §. 2. & in Ref. 2. §. 2. in fine, & vers. Imo & seq. & supra in Ref. 1. §. Notandum, & in Ref. 7. §. Probatur etiã nostra, & infra in Ref. 19. §. Vnde à lin. 8. & late in to. 3. tr. 1. Ref. 66. à lin. 2. & in to. 4. tr. 2. Ref. 19. à lin. 4.

Sup. hoc eò lactu phycico in Ref. 1. not. præteritæ §. 2. & in Ref. 2. §. 2. in fine, & vers. Imo & seq. & supra in Ref. 1. §. Notandum, & in Ref. 7. §. Probatur etiã nostra, & infra in Ref. 19. §. Vnde à lin. 8. & late in to. 3. tr. 1. Ref. 66. à lin. 2. & in to. 4. tr. 2. Ref. 19. à lin. 4.

Sup. hoc in Resolutionibus, & §. 5. not. præteritæ.

Sup. hoc stipendio in Ref. seq. §. Sed licet, cursum ante medium.

Sup. hoc, & contentis in duobus §. seq. signatur supra in Ref. 8. & 9.

& infra in
ref. 19. §. Vu-
de in fine, &
in Ref. 12. à
principio.

runt, videlicet Bernal ex Societate IESV de Sacram.
disp. 47. sect. 7. num. 16. assertens, quod videtur esse
æqualis ratio de contactu Hostiæ, ac de contactu Cal-
icis, & Patenæ: & Philippus Faber Ordinis Mino-
rum Professor publicus in Academia Patavina de Sa-
cram. Ordinis, in 4. sent. disp. 24. quæst. 1. cap. 3. n. 122.
mordicus sustinet hanc sententiam, & idem sic ait:
Ego puto, simpliciter esse necessarium tactum Cal-
icis, & Hostiæ. Ratio est, quia licet in Concilio
Florentino hoc non præscribatur, tamen in Ponti-
ficali Romano, ad quod se remittit Concilium in
ritu seruando in his Sacramentis, præcipit discretis
verbis, vt ordinandus tangat materiam porrectam, &
præscribit modum. Et sic cessat ratio Caietani in
Summa. Quod autem inquit in Pontificali non præ-
cipi contactum tanquam necessarium, nullum habet
fundamentum. Cum enim præcipiat tactum il-
lum, potius dicendum est, præcipere tanquam rem
necessariam, alioquin frustra præciperetur, ita discretè
præscribendo modum acceptionis, & tactus. Accedit
quod in consecratione Apostolum in vltima Cæna
à Christo Domino facta, non solum fuit traditus Cal-
ix, & panis, sed etiam acceperunt Calicem, & pa-
nem in suis manibus, siquidem manducauerunt, &
biberunt, ergo cum tunc præscripserit materiam
huius Sacramenti, sequitur, quod actus sit de neces-
sitate huius Sacramenti. Quod autem, ait, quod non
tangitur vinum, cum sit in Calice; ergo nec Hostia
necessario est tangenda. Respondetur, non valere
consequentiam; quia neque Apostoli tetigerunt
vinum, cum datum fuerit in Calice, & regulariter
accipiens vinum non solet tangere vinum, sed il-
lud recipere in aliquo vase; at Hostia, & panis cum
datur, accipitur in manibus, & tangitur, ergo dicen-
dum est esse de necessitate Sacramenti. Ita Faber.
Vnde stante hac opinione, qui non tangeret Hos-
tiam ex doctrina superius adducta, ex Lugo, & aliis
communiter, esset denuò ordinandus sub conditio-
ne. Sed ego puto, quod in tali casu, vt dixit Dica-
stillus *vbi supra*, moraliter certum est, ordinationem
esse validam, ac proinde non reiterandam: quod
etiam docuit individualiter Cæstrus Palauis tom. 4.
tract. 27. punct. 5. num. 20. & Doctores, quos etiam
me citato, adducit & sequitur Leandrus de Sacram.
tom. 2. tract. 6. disp. 3. quæst. 24. & 26.

4. Vnde optime dixit Præpositus in 3. part. quæst.
unica, de Sacram. Ord. d. 10. num. 92. hanc senten-
tiam esse omnino certam, & in praxi securam. Pro-
batur primò, non potest ostendi, quod potius requi-
ratur contactus Hostiæ in se, quam vini, qui extra
controversiam non requiritur, vt patet ex praxi to-
tius orbis. Secundò, in Romano Pontificali dicitur,
quòd ordinandi tangerent simul cuppam Calicis, &
Patenam, nulla facta Hostiæ mentione. Tertiò, vt
quis accipiat potestatem per contactum rei, quæ in
alio ponitur, sufficit tangi id quod continet aliud,
& in præfenti ex nullo solido fundamento contra-
rium colligi potest, & proinde nulla probabilitatis
specie potest asserri contactum Hostiæ in se requiri.
Quartò, nullus Episcopus etiam dæctus, & timora-
tus reperit etiam sub conditione ordinationem eius,
qui scit, se Hostiam non tetigisse, vel de eo rationa-
biliter dubitat; nullus etiam Doctor consultus vr-
get ordinationem eo casu etiam sub conditione repe-
ti: ergo à posteriori omnino certum est contactum
Hostiæ in se non requiri, quia aliàs Ecclesia in gra-
uissimo errore versaretur, ex quo graua sacrilegia
saltem materialia sequerentur, & maxima animarum
damna. Vnde pertinet ad Diuinam prouidentiam
eamdem Ecclesiam docere, quod phycus conta-
ctus Hostiæ esset necessarius, alioquin illi deesset in

præcipuo puncto pratico pertinente ad Sacramen-
ta. Et per hunc discursum animus potest, & debet
omnino conuincere, cum eam certitudinem patet,
quam in his rebus circa fidei definitionem habere
possumus, quamuis enim aliqui existiment specula-
tiue requiri Hostiæ contactum, cum tamen & com-
munior sententia contrarium teneat, & eorum ratio-
nes sint parui ponderis, accedente vltro non vniuersi
vel alterius Prælati, sed communi, hæc sententia de-
ci potest ex tacito consensu Ecclesiæ comprobati. Et
hæc omnia docet Præpositus *vbi supra*.

5. Sed hic pro curiosis non desiram appone-
re dubium, quod suscitatur Præpositus *vbi supra*, n. 89.
Vtrum sit valida consecratio, si Episcopus
porrigat panem extra Patenam? Respondetur, quod
talis id etiam videatur illicitum propter contrarium
consuetudinem, speculatiue tamen videtur omnino
verius subsistere consecrationem: primò, quia ve-
rius est Christi Corpus in vltima Cæna ita Aposto-
licis traditum. Secundò, quia illa ratione vere traditur
materia, circa quæ veritatur potestas Sacerdotis, quæ
que Patena eatenus solum requiritur, quatenus in se
traditur materia apta ad designandam potestatem Sa-
cerdotalem. Idem tenendum de Calice, quod scilicet
et eatenus solum debeat porrigi, quatenus necesse
est, vt porrigatur vinum, quod cum sit res prædita, non
potest apte in se præberi. Si tamen tangatur extra
vas sufficienter inueniretur materia. Hoc autem Præ-
positus, quæ quidem non inuenies apud illos.

RESOL. XII

An Sacerdos, si in ordinatione tetigerit Patenam, sed
non Hostiam, sit sub conditione ordinandus?
Et quid, si in Patena Hostia non esset?
Idem est dicendum de eo, qui ordinaretur solo tactu Ca-
licis, non tangens Patenam?
Et an peccet mortaliter iste, qui immediatè Hostiam
non tangeret in supraddicto casu?
Et an saltem ordinandus debeat de necessitate Sacra-
menti tangere immediatè Calicem, si nulloq; Patenam?
Et an si in porrectione Calicis, in Calice non fuerit op-
positum vinum, talis ordinator fuerit valida, an vero
nulla, & iteranda?
Superest adhuc alius singularis, & curiosus casus vide-
licet, Ioannes Sacerdos consecrandus accedens ad
Episcopum Patenam, & Calicem porrigentem, sine
turbato, siue aliunde non tetigit nuda manu Patenam,
siue Calicem, sed digitos Episcopi, & medietate
manica Alba Calicem, queritur, an valida sit or-
dinatio, an vero sub conditione iteranda: Et par. 1.
tr. 13. & Misc. 3. Ref. 50.

§. 1. CAsus frequenter solet accidere: sed licet
communiter Doctores assererent Hostiam
non esse de necessitate tangendam, tamen pauci pro-
ponebant difficultatem, an stante opinione contra-
tali casu Ordinatio esset sub conditione reiteranda?
Nonnulli tamen auctor diligens, & accuratus Ca-
rolus de Baucio in Miscellan. Casuum Consecrationis, n. 1.
2. post Opusc. 4. in Appendice, qu. 4. affirmatiuam sen-
tentiam tenet; quia, ait ipse, Fernandez, & Faber
docent necessarium esse, vt Ordinandus tangat Hos-
tiam: Et Ledesma obseruat, quod Ecclesiæ valent
Hostia ab Ordinatio tangatur: Vnde ex his subdit
Baucius id quod asserit Villalobos, quod quatenus
cumque deest in collatione Ordinis id quo Ecclesiæ
vritur, & adest opinio pro vtraque parte probabi-
lis, quod sit validus Ordo collatus, & non sit validus,
quod dictum Sacramentum repetendum sit sub con-
ditione: